

Czy wprowadzać do stada świnie hybrydowe?

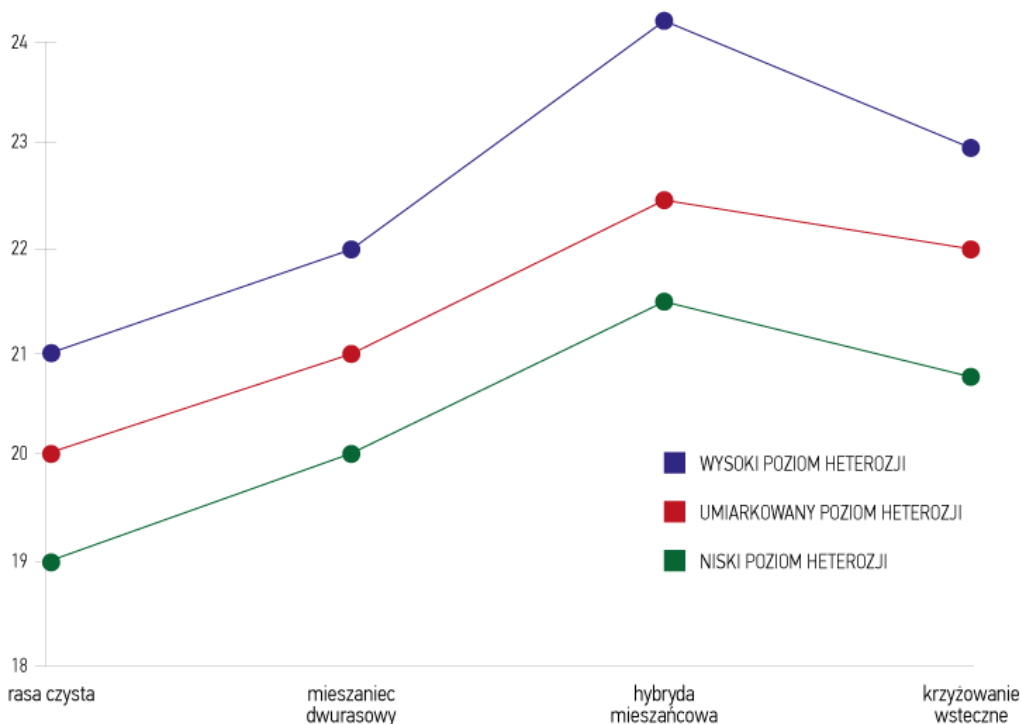
Autor: prof. dr hab. inż. Damian Knecht

Data: 23 stycznia 2019

Wartość genetyczna jest warunkiem podstawowym do uzyskania wysokiej efektywności stada. Wybór odpowiednich osobników pod względem genetycznym zwiększa wydajność całego stada. Coraz większą rolę w kombinacjach krzyżowania, zarówno po stronie matecznej jak i ojcowskiej odgrywają zwierzęta firm hybrydowych.

Celem hybrydyzacji jest produkcja wysokiej jakości żywca wieprzowego i podniesienia wartości biologicznej mięsa. Przy optymalizacji i rozwoju programów hybrydyzacji trzody chlewnej istotną rolę odgrywają współczesne osiągnięcia z dziedziny genetyki populacji, genetyki molekularnej oraz biotechnologii. Niezależnie od firmy, program hybrydyzacji bezpośrednio wykorzystuje efekt heterozji, który występuje podczas krzyżowania zwierząt różnych ras. Świnie hybrydy i mieszańce mają przewagę nad zwierzętami czystorasowymi z powodu heterozji, która powoduje poprawę produktywności w stosunku do populacji czystorasowej. **Heterozja przejawia się pełniej w przypadku cech nisko odziedziczanych, do których najczęściej zalicza się cechy rozplodowe, a w nieco mniejszym stopniu dla cech tucznych i rzeźnych.** Można zakładać, że potomstwo będzie przekraczać średnią wydajność rodziców.

PLENNOŚĆ LOCH RÓŻNYCH WARIANTÓW GENETYCZNYCH
 W ZALEŻNOŚCI OD WIELKOŚCI EFEKTU HETEROZJI

Źródło: thepigsite.com

Systemy krzyżowania i tworzenia świń hybrydowych skoncentrowane są na jak **najprecyzyjniejszym wykorzystaniu wszystkich możliwych efektów heterozji oraz walorów użytych komponentów**. Firmy hybrydowe opracowały specjalne programy krzyżowania osobników dla utrwalenia najważniejszych cech produkcyjnych dla producenta i przynoszących mu zyski. Można zakupić loszki remontowe, knury przeznaczone do krycia naturalnego lub sztucznej inseminacji, a także materiał wsadowy do tuczu. Zwierzęta muszą być zaadaptowane do warunków produkcyjnych, w określonym miejscu. Firmy dzięki dużej produkcji materiału na sprzedaż są w stanie bez większych problemów obsadzać nowe chlewnie swoim stadem podstawowym loch.

Świnie hybrydy i mieszańce mają przewagę nad zwierzętami czystorasowymi z powodu heterozji, która powoduje poprawę produktywności w stosunku do populacji czystorasowej.

Potentaci wśród twórców materiału genetycznego

Wiele stosowanych programów hodowlanych, prowadzonych jest przez przedsiębiorstwa, które często są powiązane z przemysłem paszowym czy też przetwórczym. Komercyjne firmy oferujące materiał hybrydowy oferują specjalnie wyselekcjonowane linie męskie i żeńskie. Rolnik może dobrać materiał wsadowy lub przeznaczony na remont stada do własnych warunków środowiskowych i żywieniowych. Linie męskie rozpowszechniane są przez sprzedaż porcji inseminacyjnych, sprzedaż knurów do stacji inseminacyjnych lub bezpośrednią sprzedaż knurów przeznaczonych do krycia naturalnego.

Szeroki wybór ofert

Do największych firm hybrydowych oferujących swój materiał w Polsce zalicza się firmy: **Choice Genetics, DanBred, Hypor, JSR Genetics, PIC, Topigs Norsvin**. Propozycje programów hodowlanych komercyjnych firm genetycznych oparte są najczęściej o krzyżowanie wielu ras i linii o wyspecjalizowanych cechach produkcyjnych. Ich oferty dotyczą hyperplennych linii żeńskich oraz wysokomięsnych hybrydowych linii męskich.

Fuzja drogą do doskonalenia trzody chlewnej

Choice Genetics powstała z połączenia grupy **Grimaud** i firmy **Pen Ar Lan**, która już od dłuższego czasu była obecna na polskim rynku trzody chlewnej. Firma od momentu połączenia zwiększyła swoje możliwości w zakresie oceny materiału hodowlanego poprzez połączenie grup badawczych. Dążenia do doskonalenia genetyki trzody chlewnej opierają się o najistotniejsze parametry hodowlane, **w tym przede wszystkim wydajność ekonomiczną**.

Programy hodowlane firm genetycznych opierają się głównie o krzyżowanie wielu ras i linii o wyspecjalizowanych cechach produkcyjnych.

fot. Damian Knecht

Badania koncentrują się również na wskaźnikach wykorzystania paszy indywidualnie oraz w obrębie rodziny osobnika, doborze zwierząt pod kątem tolerancji na choroby, plenności gospodarczej hybryd w okresie całego użytkowania rozplodowego, doborze zwierząt w oparciu o genomikę świń oraz wskaźników maksymalizujących marżę zysku. Plenność gospodarcza loch analizowana jest w oparciu o szczegółowe parametry takie jak: liczba prosiąt żywo urodzonych powyżej minimalnej wagi urodzeniowej, maksymalna produktywność roczna, dłuższa użytkowość rozplodowa, niższy wskaźnik brakowania i śmiertelności loch, rozwój prosiąt w trakcie odchowu. Ostatnio badania wzbogacono o **tomografię komputerową oraz skanowanie składu tkankowego** osobników obu płci w ciężkich wagach najbardziej oczekiwanych przez rynek.

Dania – centrum dowodzenia światem trzody

DanBred oprócz ras czystych objętych duńskim programem hodowli trzody chlewnej dysponuje w sprzedaży również loszkami i knurami hybrydowymi. Główna produkcja w stadach zarodowych i rodzicielskich odbywa się w Danii jednak produkty oferowane do sprzedaży towarowej rozprowadzane są po całym świecie. Stada rozplodowe produkują lochy **DanHybryd** wykorzystywane jako lochy rodzicielskie w stadach do produkcji towarowej. Cele programu hodowlanego obejmują takie cechy jak: średni przyrost dzienny, zawartość procentową chudego mięsa w tuszy, zużycie paszy na 1 kg przyrostu, wydajność poubojowa, pokrój, długowieczność, liczbę żywych prosiąt w 5. dniu życia.

Do największych firm hybrydowych oferujących swój materiał w Polsce zalicza się firmy: Choice Genetics, DanBred, Hypor, JSR Genetics, PIC, Topigs Norsvin.

Zakres wyżej wymienionych cech oblicza się zgodnie z wartością ekonomiczną produkcji towarowej świń w łączonym inwentarzu składającym się z prosiąt i świń przeznaczonych do uboju.

Nacisk na eksterier

Program hodowlany firmy **Hypor** loch stada podstawowego ma za zadanie zrównoważenie wyników rozrodczych przy utrzymaniu wartości potomstwa w zakresie wzrostu i jakości mięsa. Doskonalenie zwierząt opiera się w znacznym stopniu na doskonaleniu również cech fizycznych takich jak: budowa kończyn, jakość racic, ilość i przede wszystkim rozmieszczenie sutków. Selekcja linii męskich opiera się w większości na szybkim, i opłacalnym tuczu potomstwa, którego efektem jest wysoka jakość wieprzowiny **z dużym udziałem najbardziej wartościowych wyrębów i zawartością mięsa w tuszy.**

Ulepszone cechy reprodukcyjne

JSR Genetics na terenie Polski oferuje loszki hybrydowe oraz nasienie knurów. Loszki

hybrydowe mają w sposób powtarzalny utrwalone cechy w zakresie wysokiej mleczności, bezproblemowego krycia, łatwości wyproszeń, opiekuńczości loch, wysokiej plenności. Potomstwo powinno odznaczać się wysoką mięsnością, szybkim tempem wzrostu, odpowiednią jakością mięsa, prawidłowym wykorzystaniem paszy. Tuczniaki JSR szybko rosną i mają niskie spożycie paszy, wysoką wydajność rzeźną oraz duży udział chudego mięsa w tuszy, w połączeniu z niskim zużyciem paszy na kilogram przyrostu masy ciała.

Ważna jest dobra selekcja

Świnie hybrydowe i mieszańce mają przewagę nad zwierzętami czystorasowymi ze względu na efekt heterozji.

foto. Damian Knecht

PIC wypracowało rodzaj selekcji osobników, które kierowane są do sprzedaży bezpośredniej, w oparciu o własną zintegrowaną bazę użytkowości. Firma PIC podaje, że w swoich modelach selekcjonuje osobniki na podstawie indeksów, które zawierają: przyrosty dzienne, pobranie paszy na dzień, grubość słoniny grzbietowej, wysokość oka polędwicy, pH i marmurkowatość mięsa, ocenę budowy ze szczególnym uwzględnieniem aparatu ruchu. Pokolenia rodzicielskie swoją oceną mają również poszerzoną o: liczbę prosiąt urodzonych żywo i martwo, liczbę prosiąt odchowanych, liczbę sutfów, wagę odsadzeniową miotów, czas od odsadzenia do pokrycia. **Warunkuje to powtarzalność wyników produkcyjnych przy pełnym zastosowaniu knurów i loch danej firmy.**

Świnie hybrydowe dla polskiego rynku

Topigs Norsvin oferuje sprzedaż loszek i knurów hybrydowych przeznaczonych do

produkcji towarowej tuczników w Polsce. Celem firmy jest osiągnięcie zysku poprzez postęp genetyczny uzyskiwany dzięki pracom badawczo-rozwojowym. Program hodowlany realizowany jest poprzez wysokowydajne fenotypowanie osobników oparte na badaniu tomografem komputerowym połączone z selekcją genomową. Realizowany program ma na celu działania dla wytworzenia zdrowych i zdolnych do wysokiej produkcji osobników w różnych warunkach środowiskowych. Doskonalenie obejmuje uzyskanie wysokiej płodności, dużej liczebności miotów, wysokiej troskliwości, silnych nóg, żywotnych prosiąt, oraz niskiego zużycie paszy, wysokiej mięsności i jakości mięsa.

Primo: korzystać zgodnie z „instrukcją” świń hybrydowych

Niezależnie od wybranej firmy, oczekiwane korzyści stosowania hybrydowych osobników pojawiają się kiedy stosujemy się do zaleceń producenta. Należy dostosować poziom żywienia, warunki środowiskowe i profilaktykę weterynaryjną w stadzie, a kojarzenia i krzyżowania wykonywać według określonego schematu. **Nie należy przeznaczać potomstwa po tych liniach na własny remont stada, a stado uzupełniać zakupionym od firm hybrydowych materiałem remontowym.** Zastosowanie takiej strategii produkcji świń, w oparciu o linie hybrydowe, pozwala na uzyskanie wysokich wyników produkcyjnych.

Niezależnie od wybranej firmy, oczekiwane korzyści stosowania hybrydowych osobników pojawiają się kiedy stosujemy się do zaleceń producenta.

Efekt heterozji u knurów hybrydowych i mieszańców

Knury mieszańcowe i hybrydowe charakteryzują się szybszym tempem wzrostu, większym libido, lepszą jakością nasienia, większą skutecznością krycia, mocnymi kończynami, większą odpornością, wyższą masą ciała i wielkością jąder, wyższą wydajnością rzeźną i mięsnością, dobrą jakością mięsa, co jest głównym rezultatem heterozji. **Stosując krzyżowanie towarowe możemy uzyskać więcej prosiąt o bardzo wysokim potencjale.** Prosięta takie charakteryzują się wysokimi przyrostami, dobrym wykorzystaniem paszy oraz wysoką zawartością mięsa w tuszy.

Jakie rasy tworzą mieszanki

Knury mieszańcowe to krzyżówki głównie ras duroc i pietrain oraz rzadziej hampshire. Ich użycie jest zalecane do krzyżowania towarowego z lochami ras matecznych lub mieszańcowymi F1. Knury hybrydowe często dostępne w ofercie firm inseminacyjnych są liniami stworzonymi przez firmy hybrydowe. Wykorzystując je w produkcji należy pamiętać, że lochy inseminowane powinny być wyrównane genetycznie (zalecana linia hybrydowa loch), a potomstwo bezpośrednio przeznaczone na rzeź. Knur powinien być mieszańcem ras ojcowskich, natomiast locha – wyłącznie ras matecznych. W przypadku loch, wariantem najczęściej spotykanym są mieszańce (wbp x pbz) lub (pbz x wbp).

Produkcja w oparciu o materiał hybrydowy może zwiększyć jej efektywność. W obliczu braku stabilności rynkowej sektora trzody chlewnej każde rozwiązanie jest warte przekalkulowania.

Przeczytaj również:

1. [Czy integracja może ułatwić prowadzenie tuczu?](#)
2. [Dlaczego powinniśmy zwalczać pasożyty w stadzie świń?](#)
3. [Kalkulacja produkcji trzody chlewnej – panaceum na sukces?](#)

Czy artykuł był przydatny?

Kliknij na gwiazdkę, by zagłosować

-
-
-
-
-

Submit Rating

Ocena / 5. Liczba głosów